

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ” - КЪРДЖАЛИ

УТВЪРДИЛ:.....
Директор: Ширин Сюлейман

П Р А В И Л Н И К

**за осигуряване на здравословни
и безопасни условия
на възпитание, обучение и труд**

УЧЕБНА 2026-2027 ГОДИНА

Правилникът е приет на Общо събрание с протокол № 5.../1.4.09.2026 г.

I. Основни положения

1. Правилникът е разработен според Инструкцията от 5 юли 1996 г. на МОН, ЗЗБУТ и действащите нормативни документи.

2. Правилникът има за цел да определи основните изисквания, които трябва да се спазват в ПГ „Васил Левски” - Кърджали при провеждане на обучението, за да се предотвратят евентуалните трудови злоупотреби и заболявания на учениците, получени в процеса на обучение по теория, учебна и производствена практика, или като следствие от тях.

3. Отговорност за изпълнението на правилника носи ръководството на училището.

4. Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал, както и за лицата, които по различни поводи се намират в учебната сграда, работилници и площадки.

5. Ръководството на училището е длъжно да сключва договори за условията, при които ще се провежда производствената практика. В него подробно се вписват задълженията на фирмите и на училището. При сключването на договорите двете страни са длъжни да се съобразяват с Кодекса на труда.

6. Групата по условия на труд да продължи да работи в съответствие с изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

7. Лично директора, заместник-директора по учебно-производствената дейност и учителите, ръководители на учебната и производствена практика организират и носят главната отговорност по изпълнението и контролирането на мероприятията по безопасността на ученическия труд. Те са длъжни да осигуряват изготвянето на инструкции за правилната и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения, както и за учебните кабинети, лаборатории и работилници.

8. Директорът на ПГ „Васил Левски” е длъжен да:

8.1. Прилага и спазва настоящия правилник и действащите нормативни документи по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.

8.2. Осигури необходимите за годината средства по бюджета на училището за осигуряване на безопасността и хигиената на труда, както и своевременното съставяне на годишния план за мероприятията по охрана на труда и пожарна безопасност.

8.3. Осигури подходящи помещения за учебни работилници, кабинети и лаборатории.

8.4. Контролира спазването и прилагането на държавните стандарти и отраслови норми по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана при усвояване на нови машини, апарати и съоръжения в учебните кабинети и лаборатории и работилници.

8.5. Осигури преглед на всички машини, уреди, съоръжения и физкултурни пособия по отношение на тяхната безопасност преди започването на учебната година.

8.6. Контролира представянето на медицински свидетелства от учениците преди постъпването им в училище.

8.7. Ежегодно да докладва на педагогическия съвет за състоянието по безопасност на труда при провеждане на обучението, за броя на трудовите злоупотреби, причините за тях и предприетите мерки за отстраняването им.

8.8. Контролира преподаването на предвидения по учебните планове и програми материал по Здравословни и безопасни условия на труд.

8.9. Контролира изпълнението на правилника за вътрешния трудов ред в ПГ „Васил Левски”.

8.10. Осигурява снабдяване на учениците, учителите и служителите с полагащите им се работни облекла и предпазни средства.

8.11. Подава и съхранява Декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, когато има промяна в обстоятелствата за деклариране.

8.12. Предоставя на работещите, включително и на работещите по срочно правоотношение или при условията на временна работа необходимата информация за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за

отстраняването, намаляването или контролирането на тези рискове. Информацията се предоставя и на работещите от други предприятия, които извършват работа на територията на съответното предприятие.

9. Заместник-директорът по учебно-производствената дейност е длъжен:

9.1. Да осигури работа на учениците с напълно обезопасени машини, уреди и апарати съгласно изискванията на съответните правилници и норми, да съдейства и контролира редовното провеждане на инструктажа и обучението във връзка с правилна и безопасна работа.

9.2. Да изисква от учителите по практика да поставят на всички работни места инструкции и предупредителни знаци по безопасност на труда и противопожарна охрана.

9.3. Да спира работата на машини, уреди и съоръжения, когато не са обезопасени според действащите правилници и норми или има опасност да предизвикат пожар.

9.4. По време на провеждане на часовете по учебна и производствена практика да не допуска възлагането на несвойствени за учениците работи.

9.5. Да изисква от учителите, които водят лабораторни занятия по химия и биология да спазват условията за безопасно обучение.

9.6. В кабинетите по химия, физика и биология на видно място да се поставят инструкции с основните изисквания при провеждане на занятията.

9.7. Да изисква от учителите преди започване на лабораторни упражнения да инструктират учениците по безопасни методи на провеждане на предстоящи опити.

9.8. Да проверява дали химическите вещества и реактиви се съхраняват в подходящи и добре затворени съдове с етикети, върху които е отразено названието, степента на чистота и концентрация.

9.9. Да проверява дали всички леснозапалими и взривоопасни вещества са съхранени в специални шкафове.

9.10. Да осигури в химическата лаборатория пожарогасителни средства.

9.11. Да контролира спазването на нормативите за допустимо количество опасни за живота и здравето на учениците вещества.

9.12. Да изисква от учителите по физическо възпитание и спорт и по спортна дейност да спазват всички изисквания и норми за правилно провеждане на заниманията.

9.13. Да изисква от класните ръководители да провеждат инструктаж на учениците преди тръгване на екскурзия.

10. Учителите по учебна практика при провеждането на занятията в учебните работилници са длъжни:

- Да извършват необходимите инструктажи: начален, периодичен и извънреден, да обучават учениците на правилна и безопасна работа при провеждане на обучението, както и да ги инструктират при смяна на работното място.

- Да вписват проведения с учениците инструктаж в специална "Книга за инструктажи".

- Да знаят всеки момент местопребиваването на всеки ученик от поверената им група.

- Да упражняват контрол и високателност спрямо учениците за спазване на правилата и нормите за безопасен труд, използването на работно облекло и лични предпазни средства при провеждане на обучението. При системни нарушения по безопасността на труда да отстраняват учениците от работа и ги предлагат на педагогическия съвет за наказания.

- Да не допускат на работа ученици, които са без работно облекло и без да използват личните предпазни средства.

- Преди започване на работа внимателно да проверят всички блокиращи устройства, сигнални системи, спирачни и пускови механизми, състоянието на режещите инструменти (здравината, заточването, закрепването, балансирането), закрепването на предпазните капаци, електрообезпаяването и състоянието на заготовките, които ще изработват.

- През време на провежданата практика да следят работата на машините, съоръженията, апаратите и при забелязването на най- малките неизправности незабавно да ги изключват от работа.

- Да наблюдават системно работата на учениците със съответните машини и в случай на нарушаване на правилата за безопасна работа незабавно да предприемат съответните мерки, включително отстраняване от практика.

- Да разясняват на учениците възможните последици от евентуални нарушения на изискванията по безопасността на труда.

- Строго да изискват от учениците съблюдаване на установените правила и норми за дадено производство или дейност, съобразно правилниците по безопасността на труда.

- При злополука да вземат спешно необходимите мерки за оказване на необходимата медицинска помощ и да съобщават на директора на училището.

- Да дават на учениците ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите у нас правилници и други нормативни документи.

11. Групата по условия на труд да:

- обсъжда всяко тримесечие цялостната дейност по опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работещите и предлага мерки за подобряването ѝ;

- обсъжда резултатите от оценката на професионалния риск и анализите на здравното състояние на работещите, докладите на специализираните служби по трудова медицина и други въпроси по осигуряване и опазване на здравето и безопасността на работещите;

- обсъжда планираните промени в технологията, организацията на труда и работните места и по отношение на последствията от избора на оборудването, условията на труд и работната среда и предлага решения за опазване на здравето и осигуряване на безопасността на работещите;

- извършва проверки по спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;

- следи състоянието на трудовия травматизъм и професионалната заболеваемост;

- участва в разработването на програми за информиране и обучение на работещите по проблемите на здравословните и безопасни условия на труд.

12. Учениците по време на учебна и производствена практика са длъжни:

- да изслушват внимателно инструктажа и всички форми на обучението по безопасността и хигиената на труда, които се провеждат от учителите по учебна практика, майсторите и работниците;

- да се разписват в Книгата за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност на труда и се задължават най- стриктно да ги спазват;

- строго да спазват установеното време за производствена практика;

- строго да спазват разпоредбите по безопасността на труда и правилата за вътрешния ред и дисциплина в училище и предприятията, в които се провежда производствената практика, като изпълняват стриктно дадените им указания в това направление и поддържат образец ред на работното място;

- да ползват задължително личните предпазни средства и работно облекло;

- да познават устройствата и принципите на действие на машините, съоръженията, инсталациите, приборите, механизмите, с които ще работят и строго да спазват всички специфични изисквания от технологическо естество и инструкциите за безопасна работа със съответните машини;

- преди започване на работа да огледат внимателно работното си място и при забелязване и на най- малки неизправности веднага да уведомяват преподавателя или майстора;

- по време на работа да изпълняват с голямо внимание и съсредоточеност само определените според технологическата карта дейности;

- преди да напуснат работните си места да предадат инструментите си в пълна изправност;

- при злополука своевременно да съобщават на учителите си или ръководителите на учебната или производствена практика, за да се вземат бързи мерки за спасяване здравето и живота на пострадалия.

13. На учениците строго е забранено:

- самоволно да напускат или сменят работното си място, да заемат работни или измерителни уреди или инструменти от другарите си, да се пресягат през работните машини, да разговарят по време на работа;

- самоволно да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, ел.инсталации, работни машини, съоръжения, приспособления и др.;

- облягането и седането върху предпазните капаци на машините, на ограденията и парапетите за обезопасяване.

II. Изисквания и правила за осигуряване на безопасна работа в учебните работилници

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Забранено е ремонтирането и ръчното смазване на машините по време на работа.

2. След ремонт машините да се проверяват основно, всички предпазители и оградения да се поставят на местата си.

3. Работното място да бъде добре почистено и да се поддържа в ред през цялото време на практическите или лабораторни занятия и основно почистено след завършване на занятията.

4. Учениците трябва подробно да се информират за вероятните аварии на машините, които могат да предизвикат трудова злополука, за местата около машините на които не трябва да се застава поради опасност от злополука.

5. Задължително се извършва системен контрол на закрепването на инструментите към ръкохватките, ножодържачите, патронниците и др. за предотвратяване на несчастни случаи.

6. Забранено е поставянето по стените и в изправено положение на метални пръти, греди, дървени стълби и др.

7. Забранено е хващането на дръжките, ръкохватките, пусковите и спирачни бутони с мръсни и омаслени ръце.

8. При ремонт на машините, апаратите и съоръженията трябва да се постави надпис „Ремонт, не включвай!“.

9. В случай на повреда трябва да се спре незабавно главното движение и да се изключи машината от захранващата мрежа.

10. При работа с машини да се спазват правилата по ТБ, посочени в инструкционните им карти.

Стругарска работилница

При работа на стругова машина

1. Обработваемото изделие да е много добре притегнато към универсалния патронник.

2. Детайли с голяма дължина в свободния си край да се подпират с въртящия център на струга.

3. Прътовия материал да не излиза извън шпиндела на струга или ако това се налага да се използва предпазно водещо устройство.

4. Ключът на универсалния патронник да се сваля веднага след поставяне или снемане на заготовката.

5. Стружките да се отстраняват само с кука с гладка дръжка при спрян струг.

6. По време на работа да се застава от дясната страна на супорта и да се ползват предпазен екран и очила.

7. По време на работа да не се извършва друга дейност, да не се отвлича вниманието и да не се отдалечава от работещата машина под какъвто и да е било предлог. Ако това се налага, машината да се спре.

8. Размерите на детайла се проверяват само в състояние на покой.

9. Стругарския нож да е правилно сложен и добре притегнат в ножодържача.

10. Да се ползват само приспособления с гладки повърхнини без стърчащи части, които при наличие на въртливо движение могат да причинят наранявания.

11. Да се използва оптимален режим на рязане.

12. Оборотите се променят само когато струга не е в движение.

13. Работното място се напуска само след сваляне на детайла и ножа, почистване и смазване на триещите части и изключване на захранването на машината.

При работа с шмиргелово точило

1. Шмиргеловото точило се включва само при наличие на предпазен екран или предпазни очила.

2. По време на работа да се застава от дясната страна на шмиргеловата шайба.

3. Заточване да се извършва само при максимални обороти на машината.

4. Опорната плоча да се регулира на 12-13 мм от шмиргеловата шайба, да не се заточват детайли, които имат по-малки размери от това разстояние.

5. Да не се спира шмиргеловата шайба с ръце.

При работа на фрезова машина

1. Да не се започва работа с фрезова машина преди запознаване с устройството и управлението ѝ.

2. Преди започване на работа да се провери състоянието на предпазните щитове, количеството и състоянието на смазващите материали и охлаждащата течност.

3. Да се провери положението на лостовите, ръчките и опорите на фрезовата ос. Задължително да се поставят ограничителите на работната маса.

4. Командните лостове да се превключват само при спряна машина.

5. При отдалечаване от машината и при приключване на работа да се изключва електрозахранването.

6. При откриване на неизправност работата да се прекрати незабавно и повредата да се отстрани от специалист.

7. Да не се допуска натрупването на стружки по работната маса, чертежите и инструментите да се поставят на определените за целта места.

8. След приключване на работа машината да се почисти и смаже.

Шлосерска работилница

1. Да се работи само с изправни инструменти.

2. При работа със заточващи машини задължително да се използват защитни очила или предпазен екран.

3. Шлосерските маси да бъдат осигурени с предпазна мрежа.

4. Отделените при работа стружки да се почистват с четка.

5. Да се работи само при наличието на добро осветление.

6. При работа с машини да се спазват правилата за ТБ, посочени в инструкционните им карти.

Изисквания за безопасни условия на труд при провеждане на учебна практика по специалност „Автотранспортна техника”

1. Да се работи с подходящо работно облекло, затворени обувки, стегнат колан и шапка.

2. Работните инструменти и приспособления да бъдат правилно подбрани, изправни и почистени.

3. Да се стои в страни от въртящи се части.

4. Да се пазят ръцете при работа с предмети с остри ръбове и стъкла.
5. Да не се вдигат тежки детайли, а се използват подедни съоръжения.
6. При работа по автомобила, той трябва предварително да бъде добре укрепен.
7. При работа с машини и съоръжения да се спазват инструкциите за работа с тях.
8. При работа с бензин, мазилно-охлаждащи течности и киселини да се спазват инструкциите за работа с тях.
9. Да се знаят правилата за поведение в случай на пожар.
10. При демонтаж и монтаж на отделни възли, агрегати и инсталации на автомобила да се спазват изискванията за безопасна работа с тях.

III. Изисквания и правила за осигуряване на безопасна работа в учебните кабинети, лаборатории и при занимания по физкултура

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Учениците са длъжни да спазват безупречен ред и чистота в лабораториите и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите.
2. За безопасно протичане на лабораторните занятия отговорност носи учителя-специалист.

Кабинет по химия и опазване на околната среда

1. Кабинета да бъде обзаведен с приспособления за промиване на очите от капки киселина, основа и др. причини, аптечка за първа помощ по преценка на училищния лекар и пожарогасителни средства.
2. Преди започване на лабораторни занятия е необходимо учителя да инструктира учениците по безопасни методи на провеждане на предстоящите опити, като обърне вниманието им върху опасните моменти.
3. Учениците да бъдат приучени да работят съвсем точно и вярно с химически апарати, с химическите вещества, безпогрешно да познават несъвместим един с друг химикали и др., с което ще избегнат всякакви нещастни случаи.
4. Забранено е на учениците да:
 - опитват на вкус веществата;
 - използват неизмити съдове;
 - хващат реактивни стъкла и банки с мокри или сапунени ръце;
 - насочват отворите на епруветките към хора или към собствените си лица;
 - изнасят извън кабинетите химически вещества;
 - да се хранят в химическата лаборатория.
5. Учителя е длъжен строго да спазва нормативите за допустимото количество опасни за здравето и живота вещества / отрови, самозапалващи се, реактивни и др./ . На шкафове, в които се съхраняват такива вещества да се поставят установа знаци за опасност.
6. Манипулации, свързани с отделяне на слабо токсични вещества да се извършват в лабораторно помещение, но задължително в смукателен шкаф /камина/ .
7. Забранено е отопление на лабораторията с открити електрически печки, котлони, печки с твърдо и течено гориво.
8. Изпаряването на водна баня и изгарянето в келдалова колба се извършва задължително в камините при пусната вентилационна уредба.
9. При екстрахиране с делителна фуния съществува опасност от изпръскване или експлозия. Делителната фуния се държи само за краищата, но не и за разширителната част, в която е разтворителя. При изпускане на събраните пари, фунията се обръща с изпускателната тръба нагоре и кранчето се отваря леко.
10. При пренасяне на съд с горяща течност, трябва да се държи с две ръце. Дъното на съда се държи с една ръка под която е поставена кърпа.

11. Под наблюдение на преподавателя учениците могат да разреждат сярна киселина, като я наливат на тънка струя по стените на съда с хладка вода при едновременно разбъркване.

12. Забранено е наливането на вода в съд с концентрирана сярна киселина.

13. Забранено е съхранението на напитки и хранителни продукти в съдове, които се употребяват в химическата лаборатория.

14. Запушалките на реактивните стъкла трябва да се отварят внимателно, като отворите на стъклата да се насочват към тавана.

15. Мирисането на веществата да става по установения начин /чрез отклоняване на газа или парите с ръка с непълни гърди/.

16. Химическите вещества трябва да се съхраняват в подходящи и добре затворени банки, снабдени с четливо написани етикети, върху които е отразено названието, степента на чистотата и концентрацията.

17. Димяща азотна киселина, бром и неприятно миришещи вещества да се съхраняват в специални, снабдени със смукателна инсталация шкафове, далеч от ел.проводниците и газовата инсталация.

18. За да се гарантира пожарна безопасност при работа с лесно запалими и взривоопасни вещества в кабинетите по химия да се спазват следните основни правила:

- да няма наблизо открит огън и нажежени предмети;
- абсолютно се забранява загряването им на пряк огън;
- електрическите нагреватели и електрическата инсталация да не дават искри;
- забранена е работата с леснозапалими вещества в невентилираща се камина;
- в лабораторията по химия да не се съхраняват повече от 100-250 гр. от леснозапалими вещества;
- огнеопасни вещества да не се съхраняват съвместно с взривни вещества.

19. Горещи вещества, които не са разтворими във вода /бензин, етер, терпентин и др./ не трябва да се гасят с вода.

20. В химическата лаборатория трябва да има пожарогасителни средства, сандък с пясък, пожарогасител и др.

Компютърен кабинет

1. Обучението с персонални компютри се провежда в кабинети, които трябва да отговарят на санитарно-хигиенните норми и изисквания и се разкриват след писмено съгласие от териториалната хигиено-епидемиологична инспекция.

2. Техническите средства, използвани при обучението на учениците трябва да отговарят на изискванията на действащите нормативни документи.

3. Обучение с персонални компютри се допуска след навършване на 6-годишна възраст, освен в случаите, когато:

- след корекция на рефракцията зрителната острота остава 0,7 или по-ниска;
- има наличие на дегенеративни изменения в очните дъна;
- при късогледство с минус 6 или повече диоптри, обучение се допуска с писмено съгласие на родителите и разрешение от лекар-офталмолог;
- здравните заведения, извършващи ежегодните профилактични прегледи на учениците, осъществяват най-малко един път в годината контрол на зрението на учениците, които се обучават с персонални компютри.

4. Учителите, които провеждат обучението с персонални компютри, извършват задължително инструктаж срещу подпис на учениците, както и на родителите на тези, които не са навършили 16-годишна възраст, за нормите и хигиенните правила при работа с персонални компютри, както и за вредните последствия от продължителни занимания и компютърни игри.

5. Контролът по спазването на нормите и хигиенните правила от учениците по време на занятия се осъществява от ръководещия занятието.

6. Занятията с персонални компютри се провеждат в часовете с оптимална работоспособност – втори и трети при петчасова учебна програма и трети, четвърти и пети при шест-седем часова учебна програма.

7. Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях.

8. Максимална продължителност на работа на учениците с персонални компютри:

	VIII - IX клас	X – XII клас
В деня		
- работа в минути, не повече от :	40	40
- максимален брой занятия:	2	2
В седмицата		
- работа в минути, не повече от :	240	400
- максимален брой занятия:	6	10

Физкултурен салон и площадка

1. Уредите трябва да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Физкултурната площадка трябва да бъде постлана с масивна настилка.
3. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и др. трябва да бъдат закрепени здраво или да бъдат стабилизирани с тежести.

IV. Общи изисквания за безопасност

при извършване на заваръчни работи в часовете по учебна практика

1. При необходимост от извършване на заваръчни работи, те да се изпълняват на открито и при подходящи климатични условия с ниска влажност.
2. Заваръчни операции могат да се изпълняват само от лица притежаващи необходимите квалификационни документи.
3. Не се допуска извършване на заваръчни работи при:
 - неизправни съоръжения;
 - преди изсъхване на положена боя върху конструкции;
 - когато в процеса на работа е възможно да се образуват взривоопасни пари газове или горими прахове;
 - когато работното облекло и ръкавиците, ползвани от работещите, са изцапани с лесно запалими и горими течности;
 - когато не са осигурени уреди и средства за пожарогасене и не са взети необходимите противопожарни мерки.
4. Извършващите заваръчни работи трябва да са обучени за работа с пожарогасителни средства.
5. Района около мястото за заваряване предварително трябва да бъде почистен:
 - от горими материали в радиус най-малко от 5 метра;
 - от лесно запалими и взривоопасни в радиус не по-малко от 20 метра.
6. Ако заваръчната операция се извършва в условията на невъзможност за отстраняване на горимите материали, то те трябва да се защитят от топлината и искрите с негорим екран, параван или да се полеят с вода.
7. Съоръженията за електрозаваряване да се експлоатират при положение, че отговарят на изискванията на Наредба 8121з - 647 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите и на Правилника по безопасността на труда и експлоатацията на електрическите уредби и съоръжения (Д-01-008).
8. Заваръчният апарат да се използва според изискванията на техническата му документация.

9. Заваръчният апарат за ръчна заварка да се осигури:
 - с прекъсвач или контактор за включване на източника за заваръчен ток към разпределителната мрежа;
 - с предпазители в първичната верига;
 - и указател на силата на заваръчния ток, амперметър или скала за регулиране на тока.
10. Когато се налагат чести премествания на заваръчния апарат, да се използват здрави и напълно изолирани кабели.
11. Електрическите проводници на заваръчния апарат трябва да бъдат с подходящо сечение в зависимост от силата на тока и с изолация, която отговаря на работното напрежение. Стопиемите вложки на предпазителите трябва да са фабрични /калибровани/ и да отговарят на пределно допустимия номинален ток.
12. Забранява се употребата на голи или с нарушена изолация проводници както и употребата на нестандартни електрически предпазители.
13. Жилата на заваръчните проводници да са съединени чрез пресоване, заваряване, запояване или чрез специални винтови съединения.
14. Присъединяването на електрическите проводници към електродръжателя и към заваряването изделие посредством щипка на маса-апарат да се извършва с медни кабелни накрайници, закрепени с болтове и шайби или чрез спояване.
15. Електрическите проводници, които свързват заваръчния апарат, разпределителното табло и другото оборудване както и местата на електрозаваръчните работи трябва да са добре изолирани и защитени от действието на висока температура и от механични въздействия.
16. Ръкохватката на електродръжателя да бъде от негорим диелектричен материал, изключващ възможността от късо съединение между нея и заварявания детайл при прекъсване на работа или случайно допирание на метални предмети.
17. Остатъците от използваните електроди да се събират и поставят в специални метални съдове.
18. Корпусът на електрозаваръчния апарат да се занули. Вторичната намотка на заваръчния трансформатор да се изолира спрямо нулевия проводник и да се заземи.
19. Поддръжката на заваръчния апарат да се извършва в съответствие с установените срокове и правила.
20. Температурата на нагряване на отделните части на заваръчния трансформатор не трябва да превишава указаната в техническата документация на производителя. При констатиране на по-висока температура той трябва да бъде изключен.
21. Съпротивлението на изолацията на тоководещите части на заваръчната верига трябва да бъде не по-високо от 0.5 МΩ. Изолацията трябва да се преглежда не по-малко от веднъж в месеца.

V. Общи изисквания при провеждане на обучение по учебна практика по управление на МПС

1. Учебният автомобил да отговаря на изискванията на:
 - производителя за експлоатация;
 - Закона за движението по пътищата и издадените въз основа на него актове.
2. Забранява се провеждане на часове по кормилна практика при технически неизправен учебен автомобил.
3. Ежедневно, преди започване на часовете по кормилна практика инструкторът да извършва проверка на техническата изправност на автомобила /състоянието на кормилната и спирачната система, системата за сигнализация – звукова и светлинна и др./.
4. При провеждането на часовете:
 - отоплението и вентилацията в купето на автомобила да осигуряват нормален микроклимат;
 - при лоши климатични условия /проливен дъжд, обилен снеговалеж, мъгла или буря/ да се извършва кормуване само при безопасна видимост - не по-малка от 50 м.

- огледалата за обратно виждане да бъдат чисти и разположени така, че да осигуряват добра видимост на обучавания и инструктора.

5. Автомобилът да е снабден с изправен пожарогасител в срок на годност за употреба.

6. Забранено е движението на автомобила при износени грайфери на гумите под допустимите норми (0.2 мм).

7. Автомобилът да се поддържа в добър външен вид.

8. Изисквания към обучаваните ученици

8.1. При провеждане на обучението да се спазват стриктно:

- указанията на инструктора;
- изискванията на Закона за движението по пътищата;
- правилата за управление на автомобила.

8.2. Пускането на двигателя в действие да става само в присъствието на инструктора.

8.3. Запалването на двигателя да става при неутрално положение на скоростния лост и включена ръчна спирачка.

8.4. При зареждане на автомобила с гориво е забранено:

- двигателят да работи;
- обливането на купето с гориво;
- разливането на гориво на площадката за зареждане.

8.5. Зареждане на гориво след здрачаване (при необходимост) да се извършва при наличие на ел. осветление с ниско напрежение или осветление от джобно фенерче.

8.6. Забранено е да се наблюдава нивото на горивото при запален наблизо огън.

8.7. Забранено е да се работи по автомобила без работно облекло и лични предпазни средства.

8.8. Ремонт и отстраняване на повреда по автомобила да се извършва само при изгасен двигател.

8.9.3. Забранено е изпускането на отработените масла при прегрят двигател.

8.10. Контрол на нивото на охлаждащата течност да се извършва само при неработещ двигател.

8.11. Да не се кормува при неизправен и прегрят двигател.

8.12. При ниски температури да не се подгрява двигателя с открит огън.

8.13. При възникване на пожар гасенето да се извърши с пожарогасител.

9. Изисквания към обучаващия инструктор:

9.1. Указанията дадени на учениците да бъдат ясни и разбираеми от тях.

9.2. Да не допуска учениците да нарушават правилата за движение по пътищата и тези за управление на автомобила.

9.3. За намаляване на стреса върху обучаваните ученици, часовете да се провеждат при спокойни взаимоотношения с тях.

9.4. Да не допуска превозване с автомобила на външни лица, които не участват в учебния процес.

9.5. Да не допуска до часа по кормилна практика ученици в лошо физическо състояние, както и такива, намиращи се под въздействие на алкохол или друго упойващо вещество.

9.6. Да носи и води в съответствие с изискванията необходимите документи.

VI. Изисквания при работа с парната инсталация на училището

1. До работа с парната инсталация да се допускат само правоспособни мъже, навършили 18 г.

2. Преди започване на работа - пускане на котела, огнярът трябва да провери:

- наличието на вода в инсталацията и котела;
- изправността на манометрите;
- изправността на всички кранове и винтили;
- наличността на нафта и правилното и подаване към дюзите на горелката;
- правилното подаване на въздух към горелката;

- нормално ли е извеждането на изгорелите газове към комина;
 - в изправност ли са взривната и предпазните клапи;
 - да няма вибрации на котела при работа.
3. Забранява се пускането и работата на котела, ако:
- има недостиг на вода.
 - манометрите са неизправни;
 - има неизправни вентили и кранове за вода и нафта;
 - предпазната взривна клапа е отворена;
 - има вибрации в котела;
 - димът е черен - признак за неправилно изгаряне на горивото.
4. Огнярът е длъжен да идва на работа отпочинал и в добро здравословно състояние.
5. Задължения на огняра по време на работа:
- да следи показанията на измервателните уреди;
 - да поддържа нормален горивен процес с цел да се поддържа температурата в сградата.
 - да се наблюдават крановете за поява на течове;
 - ежемесечно да проверява котела за видими повреди;
 - да пази помещението чисто и проходимо;
 - да продухва редовно котлите;
 - да води редовно журнала за получаване на гориво.
6. Забранява се :
- огняра да напуска помещението по време на работа на котела;
 - да се заключват вратата на помещението при работещ котел;
 - влизането на външни лица в помещението без разрешение на ръководството;
 - в котелното помещение да се складира материали с друго предназначение.
7. Задължения на огняра при авария:
- да спре незабавно работа на повредения котел, да прекъсне електрозахранването и притока на гориво;
 - да уведоми ръководството за възникналата неизправност.
8. Задължения на огняра при свършване на смяната:
- да почисти работното си място;
 - да впише в сменния дневник констатациите си за работата по време на смяната.
9. Ремонта на инсталациите и котлите се извършва от специални групи, като се спазват всички изисквания на правилника по котлонадзора.

VII. Електрообзавеждане и електробезопасност

1. Кабелните канали трябва да бъдат покрити с негорими плочи и да се поддържат чисти.
2. Тоководящите части на електрическите машини и инсталации, намиращи се на достъпна височина трябва да бъдат сигурно изолирани и оградени.
3. Таблата трябва да имат четливи надписи.
4. Клемите за свързване на входящите и изходящите проводници, трябва да бъдат достъпни за обслужване.
5. Електротехникът трябва да разполага с достатъчен запас от калибровани стопяеми вложки за предпазители. Употребата на некалибровани и несъответстващи на типа на предпазители вложки се забранява.
6. Предпазители (автоматите) трябва да се монтират по такъв начин, че при изваден патрон винта на гнездото да остава без напрежение.
7. Освен маркировката предпазители трябва да имат означение и на номиналния ток на стопяемата вложка.
8. Всеки електродвигател на машина трябва да е снабден с отделен прекъсвач за прекъсване на електрозахранването от място, по най-бърз и удобен начин.
9. Всички електрически табла трябва да бъдат заключени.

10. Оглед и почистване от прах и замърсявания на разпределителните уредби и електрически табла да се провежда не по-рядко от един път на три месеца.

VIII. Изисквания за безопасна работа при почистване и хигиенизиране на училището

1. При хигиенизиране с опасни за здравето химикали прозорците на класните стаи, кабинетите, залите и канцелариите задължително да се отварят.

2. При използването на препарати, нараняващи кожата, да се ползват ръкавици и се пазят останалите части на тялото.

3. Почистването на прозорците да се извършва след внимателно отваряне на същите и на изправни и стабилни срещу преобръщане маси (с четири крака) или стълби.

4. При почистване на прозорците или подмяна на осветителните тела да се осигури персонала срещу падане при качването и слизането.

5. На работещите да се осигурят лични предпазни средства и работни облекла и при изпълнението на служебните задължения да се ползват.

6. Събраните от двора на училището листа и отпадъци да се изхвърлят в определения за целта контейнер. Забранено е да се запалват събраните листа и отпадъци.

7. При забелязани счупени стъкла, контакти и електрически ключове да се съобщи веднага на домакина и на училищното ръководство. Да не се пипат или правят опити да се отстраняват без знанието на длъжностното лице и да се ремонтират от съответните длъжностни лица.

8. След приключване на учебните занятия за деня, чистачките задължително да проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно – технически средства и осветление.

9. Преди началото и след края на учебните занятия работникът по поддръжка и ремонт задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, дъски, шкафове и осветлението и санитарно – битовите помещения. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването, им като своевременно уведомява училищното ръководство.

10. Основното почистването на помещенията да става през ваканциите, като чистачките спазват изискванията за безопасна работа.

IX. Инструктажи и обучения по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана

Директорът на училището с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат съгласно изискванията на Наредба №РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд Издадена от Министерството на труда и социалната политика,

1. Всеки служител, учител и ученик, който постъпва на работа или да се обучава се допуска на работа или обучение само след като бъде подробно инструктиран по БУТ и ПО.

2. Инструктажите се провеждат през време на работа.

3. Провежданите инструктажи да се документират в книги за инструктаж.

X. Трудови злополуки

1. Условията и редът за деклариране, установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки се определят с Наредба обнародвана ДВ бр.6 от 2000 г. и образец на Декларация за трудова злополука обн. ДВ бр.8 от 2000 г.

2. За всяка ТЗ самият пострадад или най-близкият свидетел на злополуката незабавно да съобщи на директора на училището.

3. Ръководството на училището е длъжно да организира разследване на обстоятелствата за злополуката.

4. За резултатите от разследването се съставя протокол, който се прилага към досието за трудови злополуки.

5. При аварийна, тежка или смъртна злополука, ръководството на училището е длъжно да съобщи за нея на териториалното поделение на НОИ, териториалната администрация на ИТ, РУО и прокуратурата.

XI. Оказване на първа долекарска помощ при увреждане на здравето при работа

Първа долекарска помощ се оказва от медицинското лице в училището.

Изготвил:

ИНЖ. ЗЛАТКА БОБЧЕВА

ЗДУПД на ПГ „Васил Левски“